

انجمن صنفی تولیدکنندگان
کاشی و سرامیک کشور

گزارش نشست اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق با حضور انجمن و فعالان اقتصادی

با موضوع بررسی فرصتهای پیش رو توسعه تجارت با عراق در سه سال منتهی به پایان سال ۲۰۲۵

مورخ ۱۴۰۲/۴/۱۲

جلسه با حضور رئیس و دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق، رایزن بازرگانی ایران در عراق، نمایندگان وزارت امور خارجه، سازمان توسعه تجارت ایران، ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران با عراق و نمایندگان انجمن و جمعی از تجار، صادرکنندگان کالا و خدمات فنی و مهندسی و سرمایه گذاری و صاحبان بخش خصوصی در تاریخ ۱۴۰۲/۴/۱۲ در محل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران برگزار گردید.

در ابتدای جلسه آقای دکتر سنجابی شیرازی دبیر کل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق هدف از برگزاری نشست مزبور را به شرح ذیل عنوان نمود:

۱- تصویب بودجه ۳۰۰ میلیارد دلاری توسط پارلمان کشور عراق برای سه سال آینده عراق که بالاترین بودجه در تاریخ این کشور می باشد، فرصت مغتنمی برای توسعه صادرات، سرمایه گذاری و تأمین نیازهای کشور عراق توسط فعالان اقتصادی کشورمان می باشد. قابل ذکر است کشور عراق بودجه سالهای ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ را با رشد ۷۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۲ مصوب نموده و بودجه جاری و عمرانی آن بیش از ۱۵۰ میلیارد دلار می باشد که این امر فرصت خوبی جهت توسعه تجارت و سرمایه گذاری ایران در کشور عراق می باشد.

۲- بررسی چالشها و موانع و مشکلات و راهکارهای رفع چالشها جهت بهره برداری از فرصت پیش رو با هم اندیشی فعالان اقتصادی و اتخاذ تدابیر و راهبردهای لازم توسط نظام جهت رفع موانع و مشکلات در راستای استفاده بهینه از شرایط مزبور.

۳- آمارها نشان می دهد که ۸۵٪ از بودجه تصویب شده کشور عراق صرف سرمایه گذاری، تأمین کالاها و خدمات فنی و مهندسی از سایر کشورها خواهد بود و ۱۵٪ آن توسط منابع داخلی تأمین خواهد شد لذا این بودجه بقدری اغوا کننده هست که لازم بود در راستای بهره مندی از شرایط بوجود آمده در کشور عراق، با فعالان حوزه تجارت و سرمایه گذاری با کشور عراق جلسه برگزار شود.

۴- در خصوص کشور عراق سه محور برای فعالان اقتصادی ایران وجود دارد: ۱- محور سرمایه گذاری ۲- محور تأمین

اقدام و تجهیزات سرمایه گذاری ۳- محور تأمین کالاهای مورد نیاز کشور عراق که عموماً وارداتی می باشد.

در ادامه جلسه آقای دکتر آل اسحق رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق اظهار داشت:

۱- با توجه به فرصت طلائی ایجاد شده در کشور عراق و اقتضائات دو کشور بر این موضوع استوار می باشد که منافع دو کشور تأمین گردد و آنچه که بین دو کشور مطرح هست عزم و اراده دو کشور جهت تأمین منافع یکدیگر می باشد.

۲- کشور عراق به دنبال سرمایه گذاری در حوزه های مختلف جهت توسعه کشور می باشد و با توجه به درآمد هنگفت از محل فروش نفت، عراق در طی ۱۰ تا ۱۵ سال آینده بهترین کشور برای سرمایه گذاری در منطقه خواهد بود که با توجه به مزیت های فراوان برای سرمایه گذاران ایرانی در ابعاد مختلف یک فرصت مناسب و بی بدیل خواهد بود لذا میدان برای فعالان اقتصادی باز است منتها نیاز به جرأت و جنم دارد، لذا پیشنهاد می کنم با توجه به مساعد بودن شرایط سرمایه گذاری در همه حوزه های کشور عراق، بخش خصوصی با برنامه ریزی و محاسبه و شجاعت به حوزه های سرمایه گذاری، تأمین کالاها و تجهیزات کشور عراق ورود نماید. در این خصوص توصیه می کنم اگر به تنهایی نمی توانید به بازار عراق ورود کنید، با شرکای ایرانی یا عراقی و حتی کشورهای دیگر نظیر ترکیه کنسرسیوم تشکیل دهید و کمیته مشترک درست کنید که البته مزیت های موجود برای ایران بسیار مناسب تر از سایر کشورها می باشد.

در ادامه جلسه حاضرین مسائل و مشکلات در حوزه تجارت با عراق را مطرح نمودند که به شرح ذیل جمع بندی گردید:

۱- در حوزه حمل و نقل به عراق مشکل وجود دارد و حمل یکسره به عراق امکان پذیر نمی باشد که این موضوع باعث گردیده اولاً ارسال کالا با تأخیر انجام گیرد ثانياً قیمت تمام شده کالا بالا باشد ثالثاً تخلیه و بارگیری مجدد به محصولات آسیب برساند.

۲- مشکل بانکی و عدم انتقال وجه صادرات از عراق به داخل کشور وجود دارد.

۳- بیشتر فروش کالا به عراق از طریق دلان صورت می گیرد و تجار عراق کمتر بطور مستقیم وارد مذاکره با تولید کنندگان و تأمین کنندگان می شوند.

۴- دسترسی به اطلاعات مربوط به نیازهای واقعی عراق در حوزه های مختلف برای سرمایه گذاری یا تجارت سخت است و اساساً اطلاعات دقیقی از نیازهای عراق بصورت پلتفرم وجود ندارد.

۵- تضامینی برای پرداخت وجه کالا در عراق وجود ندارد

۶- مشکل قاچاق کالاهای غیر استاندارد به عراق باعث به هم خوردن بازار شده است و....

در ادامه جلسه آقای حاتم زاده مسؤل کشورهای عربی در اتاق ایران اظهار داشت:

بودجه عراق بصورت متمرکز صرفاً در دست دولت مرکزی نمی باشد بلکه بخشی از بودجه به پروژه های ملی و بخش دیگر به پروژه های استانی اختصاص می یابد لذا برای دسترسی به پروژه های سرمایه گذاری پیشنهاد می شود سرمایه گذاران و تجار با استانداران عراق ارتباط برقرار نمایند . در حال حاضر ما فقط با ۴ استان اربیل، کربلا، نجف و سلیمانیه مرادوات تجاری داریم در صورتی که مسؤلین استانهای دیگر نظیر ناصریه، دیاله، کوت و... شاکی هستند که چرا هیأت تجاری از ایران به این مناطق سفر نمی کنند. از طرفی استان های نینوا و موصل ۵ میلیون نفر جمعیت دارند که فرصت مناسبی برای سرمایه گذاری و توسعه تجارت می باشد.

در ادامه جلسه دکتر ریهاوی رایزن بازرگانی ایران در عراق در پاسخ به سؤالات حاضرین در جلسه اظهار داشت:

۱- در خصوص حمل یکسره از ایران به عراق جلسات و مذاکرات متعددی با مقامات عراقی صورت گرفته ولی آنها به دلیل مسائل امنیتی و همچنین حفظ اشتغال برای مردم عراق ، با حمل کسره کالا از ایران به داخل خاک عراق موافق نیستند.

۲- در خصوص مشکل دریافت وجه کالا از تجار عراقی، در حال حاضر مرادوات تجاری عراق با سایر کشور بصورت سنتی می باشد که اغلب اوقات پرداخت وجوه کالا از طریق صرافی ها یا نقدی صورت می گیرد.

۳- با توجه به اینکه بودجه عراق توسط مجلس این کشور تصویب شده است لذا هر شخص که در صدر دولت عراق قرار گیرد اجرای برنامه های توسعه و سرمایه گذاری تضمین شده می باشد.

انجمن صنفی تولیدکنندگان
کاشی و سرامیک کشور

۴- رشد ۶/۸ درصدی برای اقتصاد عراق در سال آینده در نظر گرفته شده است، مزیت‌های تجارت با عراق بیشمار است و

ایجاب می‌کند که با این کشور تجارت داشته باشیم اگر با عراق نه پس با چه کشوری! از ایران ۴۵۰۰ قلم کالا به عراق صادر می‌شود که فقط ۱۰٪ نیاز این کشور می‌باشد و ۹۰٪ نیاز این کشور توسط کشورهای دیگر بخصوص ترکیه و آمریکا تأمین می‌شود در صورتی که ما از مزیت‌های زیادی نسبت به آنها برخوردار هستیم.

۵- در هر دو کشور ایران و عراق تعدد مراکز تصمیم‌گیری در حوزه تجارت خارجی و صادرات وجود دارد و هرکدام از این مراکز بصورت سلیقه‌ای عمل می‌کنند و پنجره واحد مراکز تصمیم‌گیری وجود ندارد. ما در ایران در حوزه صادرات از سازمان توسعه تجارت گرفته تا وزارت خانه‌ها مراکز تصمیم‌گیری داریم که هر کدام بصورت جزیره‌ای عمل می‌کنند و این مشکل در حوزه صادرات وجود دارد.

۵- می‌توانیم از کشور عراق به عنوان سکوی صادرات برای صادرات مجدد به کشورهای دیگر استفاده کنیم و با قبول کنوانسیون TIR و راه اندازی کارانه تیر امکان ترانزیت کالا از عراق به کشورهای دیگر مثل سوریه فراهم شده است.

۶- قانون سرمایه‌گذاری عراق (ماده ۱۳ قانون سرمایه‌گذاری خارجی) قانون بسیار خوبی هست پیشنهاد می‌کنم به پروژه‌های ساخت و ساز و مسکونی ورود کنید چون اولاً "سه ساله جواب می‌دهد ثانیاً "سودآوری بالائی دارد ثالثاً" می‌توان تجهیزات و اقلام مورد نیاز پروژه حتی نیروی کار را از کشور خودمان تأمین نمود.

۷- به منظور تجارت با عراق توصیه می‌کنم بصورت حضوری با تجار عراقی مذاکره نمائید و در نمایشگاه‌ها حضور جدی داشته باشید، ارسال ایمیل و کاتالوگ جواب نمی‌دهد.

۸- با توجه به فشار دولت آمریکا، برنامه بانک مرکزی عراق در خصوص موضوع دلار تغییر کرده به نحوی که این بانک روزانه ۲۵۰ میلیون دلار ارز به بانک‌های داخلی با نرخ هر دلار ۱۳۰۰ دینار توزیع می‌کند و بانکها به هر تاجر جهت معامله روزانه ۲۰۰ هزار دلار با نرخ هر دلار ۱۳۲۰ دینار ارز تخصیص می‌دهند. همه طلب ایران از عراق حدود ۱۰ میلیارد دلار می‌باشد که

انجمن صنفی تولیدکنندگان
کاشی و سرامیک کشور

عمدتاً متعلق به پروژه های دولتی نظیر برق ، گاز و خدمات فنی و مهندسی می باشد که دولت آمریکا به بانک تی بی آی اجازه داده تا از این پول در موارد غیر تحریمی مانند تأمین دارو و غیره توسط ایران استفاده شود.

۹- آقای عزیززاده در حاشیه نشست مزبور ضمن مصاحبه با خبرگزاری صدا و سیما مستقر در اتاق ایران اظهار داشت:

کشور عراق با توجه به مشارکات فرهنگی و مذهبی با ایران ، وجود مرزهای مشترک و همسایگی دوکشور ، نزدیکی راه و پائین بودن هزینه حمل کالا در مقایسه با سایر مناطق و... به عنوان یک فرصت برای صادرات محصولات ایران می باشد ولی باید توجه کرد که اگر درست عمل نکنیم و به صادرات سنتی اکتفا کنیم چه بسا این موضوع می تواند به یک تهدید تبدیل شود و کشور عراق رقبا را جایگزین ایران نماید، لذا ضروری است شرکتها جهت بقای خود در بازار عراق از تجارت سنتی پرهیز نموده و فعالیت صادراتی خود را از طریق ایجاد کنسرسیومهای صادراتی ، برندسازی و سرمایه گذاری مشترک توسعه و حفظ نمایند.

در پایان جلسه مقرر گردید مسائل و مشکلات مطرح شده در جلسه جمع بندی و در سازمان توسعه تجارت مورد پی گیری قرار گیرد.